

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.039/2022/4.

A felperes:

felperes neve (címe))

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kállai Sándor ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

alperes képviselője

A per tárgya:

Helyettesítési díj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.147/2021/27/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 7.M.70.147/2021/29.

Alperes, 7.M.70.147/2021/31.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 45 475 (negyvenötezer-négyszázhetvenöt) forint perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 116 586 (száztizenhatezer-ötszáznyolcvanhat) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] (település 1 neve)-n két védőnői körzet került kialakításra, melyből az I. körzet nagyobb területű, ugyanakkor abban az ellátotti létszám kevesebb mint a II. körzetben. Az I. körzet finanszírozási pontszáma 369, a II. körzeté 460 pontban került meghatározásra.

[2] A felperes 2002 szeptembere óta közalkalmazotti jogviszony keretében, a II. körzetben lát el védőnői feladatokat teljes munkaidőben.

[3] Az I. sz. körzet védőnője (védőnő neve) 2020. március 17-től március 31-ig fizetett szabadságát töltötte, 2020. április 1-től táppénzes állományban volt. 2020. július 12-én gyermeke született, erre tekintettel 2020. június 19. napjától szülési szabadságot vett igénybe.

[4] A Covid-'19 vírusra tekintettel elrendelt veszélyhelyzet alatt 2020. március 18-tól 2020. április 17-ig a védőnői tanácsadást és látogatást hagyományos módon nem lehetett folytatni, a tanácsadásra távkonzultáció formájában kerülhetett sor. 2020. április 17-től a szükségeshez képest, 2020 május 8-tól kifejezett gondozotti kérésre lehetővé váltak a személyes találkozások is. 2020. június 22-től ez a lehetőség kibővült azzal, hogy nemcsak a várandósok, hanem egyéb gondozotti réteg tekintetében is lehetőség volt a találkozásra.

[5] A felperes 2020. március 17-től 2020. július 19. közötti időszakban a saját körzete mellett az I. körzet védőnői feladatait is ellátta, azonban erre az időszakra az alperes helyettesítési díjat nem fizetett a részére.

A kereset és az ellenkérelem

[6] A felperes kérelmére a (település 2 neve)-i közjegyző a 31.017/Ü/30.925/2020/4. szám alatti fizetési meghagyásban hívta fel az alperest 959 800 forint helyettesítési díj, eljárási díj és ügyvédi megbízási díj megfizetésére. A fizetési meghagyásos eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

[7] A felperes keresetében 959 800 forint helyettesítési díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2020. március 17-től 2020. július 19. közötti időszakra vonatkozóan. Perköltségként felszámította a közjegyző előtt felmerült 28 794 forintos eljárási díjat, továbbá a perrel kapcsolatban a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára utalással 114 300 forint ügyvédi megbízási díjat azzal, hogy a képviseleti díjat áfa terheli.

[8] A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 24. § (1) bekezdésére alapított keresete indokául előadta, hogy a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a helyettesítés időtartamára külön díjazásra tart igényt, amelynek összegét jogszabályi előírás hiányában a Magyar Védőnők Egyesületének (MAVE) elnöke iránymutatása alapján határozta meg alapilletménye 50 %-ának, továbbá illetménykiegészítése és illetménypótlékai 100 %-ának figyelembevételével. Kifejtette, hogy a két védőnői körzet összesített pontértéke a 49/2004. ESZCSM rendelet szerint 822 pont, tehát a helyettesítés ideje alatt a 457 pontos körzet díjazása fejében 822 pontértéknek megfelelő gondozotti létszámot látott el.

[9] Állította, hogy a helyettesítési díjat szóban és írásban is már többször kérte az alperestől, de a kérése elutasításra került. Hivatkozása szerint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő az alperesi gondozási központ részére a teljes mértékű finanszírozási díjat utalványozta mindkét védőnői körzetre, a perrel érintett helyettesítés időszakára is. Az aktuális eljárásrendnek megfelelően a munkavégzés mindkét körzetben megtörtént azzal, hogy a járványhelyzet miatt a személyes találkozások számának minimalizálása figyelembevételével a távkonzultáció került előtérbe helyezésre. Keresetlevelében listázta az általa ellátott egyes tevékenységek mennyiségi adatait.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Érvelése szerint a helyettesítési díj jogalapja hiányzik, illetve a felperes által kért összeg eltúlzottnak minősül.

[11] A Kjt. 24. § (1) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a helyettesítési díjra való jogosultság konjunktív feltételei a munkaköri leírason túlmutató, túlterjeszkedő munkavégzés és a jelentős többletmunka, de a perbeli esetben ezek egyike sem áll fenn. E körben hangsúlyozta, a munkaköri leírás a védőnők közötti helyettesítést is tartalmazza, tehát a munkakör ellátása a másik védőnő helyettesítését is magában foglalja, ezért kizárt a

munkakörből eltérő többletfeladat fennálltának megállapíthatósága. A többletfeladat teljesítésének hiányával kapcsolatban utalt arra is, hogy a túlmunka a teljes napi munkaidőn felül végzett munka, ilyen azonban a perbeli időszakban a felperes esetében egyetlen egyszer sem került dokumentálásra.

[12] Kitért arra, hogy az irányadó rendelet szerint egy körzetben az ellátott feladatok pontértéke maximálisan 1000 pont, ehhez képest az I. és II. körzet pontértéke együttesen 820 pont, tehát a kimutatható, jelentős többletmunka ez alapján is fogalmilag kizárt. Ezt látta megerősítve az egészségbiztosítási alapból történő finanszírozás részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Kormányrendelet 21. § (5), (6) és (12) bekezdéseivel, amelyekből arra következtetett, hogy helyettesítési díj semmilyen körülmények között nem követelhető, ha a munkáltatónál a teljes munkaidős védőnők mindössze ketten vannak.

[13] Hivatkozott továbbá arra, hogy az EMMI Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnői Tagozat ajánlása alapján 2020. március 21-től az eljárásrend szerint a védőnők munkavégzése a kérelemmel érintett időszakban nagyrészt digitálisan folyt, szinte teljes mértékben nélkülözve a személyes találkozást. Mellőzésre kerültek a családlátogatások, az iskolai jelenléti oktatás szünetelése miatt az iskola-egészségügyi feladatok, mindezek elmaradása a védőnői munkakör esetében nem a többletmunkát, hanem a feladatok jelentős csökkenését eredményezték. Rámutatott, a perbeli időszakban az orvosi csecsemő tanácsadás viszont nem állt le, ez idő alatt a védőnői méréseket a házi gyermekorvoshoz tartozó egészségügyi szakdolgozó végezte.

[14] Utalt arra is, hogy a 275/2020. (VI. 12.) Korm. rendeletben az állam a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunka elismeréséül egyes munkakörökben dolgozókat egyszeri és rendkívüli juttatásban részesített, ebből a felperes is részesült, tehát az állam a többletmunkáért a felperest már jutalmazta.

[15] Állította azt is, hogy a helyettesített védőnő szabadságának és táppénzes állományának időszaka nem minősül helyettesítési díjat megalapozó tartós távollétnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[16] A Gyulai Törvényszék 7.M.70.147/2021/27-I. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a 2020. március 17-től 2020. július 19-ig tartó időszakra helyettesítési díj címén bruttó 462 264 forintot, ezt meghaladó mértékben a keresetet elutasította. Rendelkezett arról, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét, míg a feljegyzett 28 794 forint eljárási illeték-különbözet az állam terhére marad.

[17] A felekkel egyezően a Kjt. 24. § (1) bekezdésének rendelkezéseiből indult ki.

[18] Indokolása szerint a perbeli időszakban az eljárásrendek a koronavírus miatt folyamatosan változtak, a személyes kontaktus minimalizálása volt jellemző azzal, hogy ezt az időszakot terhelte az újszerű kommunikációs eszközök által biztosítható kapcsolatfelvétel is. Idővel fokozatosan visszatértek a hagyományos munkavégzési módok, de mérlegelni

kellett a kapcsolattartás módját a kockázat miatt, és szükséges volt a higiénés szabályok szigorú betartása.

[19] A felperes 2020. április 17-ig a tanácsadást és a látogatást hagyományos formában nem, de távkonferenciában végezte, míg az adminisztrációs és szervezési feladatok egy része a teljes munkaidőn felül valósult meg. A helyettesített I. körzet megfelelően volt dokumentálva, a felperes a felmerült többletfeladatokat ellátta, alkalmazkodva a rendkívüli körülményekhez. A koncentrált és jól szervezett munkavégzéssel a felperes 822 pontértéknek megfelelő gondozotti létszámot látott el 457 pontos körzet díjazása fejében.

[20] Rögzítette, hogy az intézményvezető a fenntartóhoz címzett levelében kérte a helyettesítési díj kifizetésével kapcsolatos döntés meghozatalát, továbbá a kifizetéshez szükséges források biztosítását. A fenntartóhoz szóló levél tényét és tartalmát olyan perdöntő bizonyítéknak tekintette, ami a felperes álláspontját erősíti.

[21] Megállapította, hogy 2020. március 17-től július 19-ig tartó időszakban a munkavégzés tekintetében könnyítő körülményként merült fel a kontaktus kerülés kötelezettsége, ugyanakkor nehezítő körülményt jelentett az újszerű kommunikációs eszközök által biztosítható kapcsolatfelvétel, és annak bevezetése, valamint a folyamatosan változó eljárásrendek. Bár fokozatosan visszatértek a hagyományos munkavégzési módok, folyamatos mérlegelést igényelt a járványügyi kockázat miatt a kapcsolattartás módjának megválasztása, valamint a higiénés szabályok betartása. Megállapította továbbá, hogy a perbeli időszakban felmerült többletmunka egy része járványügyi többletnek tekinthető.

[22] Az elsőfokú bíróság a körülmények mérlegelése alapján a felperes által kért helyettesítési díj összegét 2020. március 17-től július 19-ig tartó időszakra a felperes 350 200 forintos havi illetménye négy havi összegének 33 %-ában állapította meg a Pp. 279. § (3) bekezdése alapján.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem

[23] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezéssel élt.

[24] A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet keresetet elutasító részét változtassa meg, a felperes keresetének adjon helyt, és kötelezze az alperest a kereseti kérelemben meghatározott 959 800 forint helyettesítési díj megfizetésére. Kérte továbbá, hogy kötelezze az alperest a tőkeösszeg után járó 2020. július 20. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére, és marasztalja az alperest az összjelzási perköltségben azzal, hogy a felperes a fizetési meghagyásos eljárás során 28 794 forint eljárási díjat megfizetett. A pernyertesség esetén az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján kérte megállapítani azzal, hogy a felperesi jogi képviselő áfa körbe tartozik.

[25] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a feltárt tényekből – az összepszerűségre vonatkozóan – téves jogi következtetést vont le.

[26] Kifogásolta, hogy a helyettesítési díj összegét – erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányában – az elsőfokú bíróság nem a keresetlevélben levezetettek szerint, a korábbi helyettesítési gyakorlat, valamint a MAVE elnökének iránymutatása alapján határozta meg. Ezek ugyanis alapul vették a helyettesítő védőnő alapilletményének 50 %-át, illetve a területi pótlék, illetménykiegészítés, valamint védőnői kiegészítő 100 %-át, szemben azzal, hogy az elsőfokú bíróság csak a kinevezés szerinti alapilletményt vette alapul a helyettesítési díj meghatározásához. Megjegyezte, a MAVE ajánlás a helyettesítési díj meghatározandó legkisebb összegére tesz javaslatot, tekintve azonban, hogy a helyettesítési körzet teljes egészének eljárási rendek szerinti teljeskörű védőnői ellátása részéről megtörtént és a felhasználható fedezet is adott volt, akár a felperesi alapilletmény 100 %-ával és a kiegészítések, pótlékok 100 %-ával történő kalkulálás sem lett volna eltúlzott.

[27] Sérelmezte, hogy az előbbieik figyelembevétele helyett az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (3) bekezdése alapján „saját belátási jogkörben”, önkényesen döntött az összepszerűségről. E körben utalt a Pp. e rendelkezéséhez fűzött kommentárra, mely szerint a szabad belátás sem lehet önkényes, meg kell feleljen a helyes gondolkodás követelményének és következtethető kell legyen a per anyagából, a döntés indokolásában pedig tükröződnie kell az előbbieknak, illetve a mérlegelés szempontjainak.

[28] Megítélése szerint – a jogalapon túl – az összepszerűség szempontjából is az ő álláspontját támasztotta alá a vezető védőnő nyilatkozata. Ebből kiemelte, hogy a helyettesítésre a Covid-19 okozta járványügyi helyzetben került sor, mely rendkívüli körülmény további fokozott felelősséget, munkaterhet jelentett. Álláspontja szerint a nyilatkozat cáfolta az alperes azon állítását, hogy az általános szabályoktól való eltérés korlátozott munkavégzést jelentett a védőnők esetében, ezzel szemben viszont bizonyította, hogy az aktuális eljárásrendeknek megfelelő munkavégzés több szempontból is kiemelt terhet, fokozott felelősséget, többletfeladatot jelentett. Hangsúlyozta, a munkáltató tárgyaláson tett kijelentésével lényegében az előbbieket elismerte.

[29] (Gyermekorvos neve) gyermekorvos tanúkénti meghallgatását irrelevánsnak, nyilatkozatát félrevezető tartalmúnak tartotta, rámutatva, a védőnői és az orvosi feladatok és kompetenciák egymástól minden tekintetben élesen elkülönítettek, releváns nyilatkozatnak a vezető védőnő, mint szakmai felettes állásfoglalása tekinthető.

[30] Sérelmezte, hogy az érdemi tárgyalási szakban előterjesztett kamatkövetelését az elsőfokú bíróság keresetváltoztatásnak minősítette és külön végzésben elutasította. Álláspontja szerint ugyanis a tőke utáni kamat és egyéb járulékok iránti kereseti követelés benyújtása nem minősül keresetváltoztatásnak. E körben utalt a Pp. 215. § (1) bekezdésére, amely a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a kereset, viszontkereset vagy beszámítás megváltoztatásának szabályait határozza meg. Hangsúlyozta, sem a keresettel érvényesített jog megváltoztatása, sem új tény állítása nem történt meg, csupán a kereseti követelését kiterjesztette a késedelmi kamatra. Állítása szerint a keresetváltoztatás fogalmát a Pp. egyértelműen nem határozza meg, ezért a korlátozás céljaira utalt, melyek álláspontja

szerint jelen esetben nem sérültek a kamatkövetelés betérjesztésével. Az előbbiekből levonta azt a következtetést, hogy a kereseti kérelem utáni kamat és egyéb járulékos követelés korlátozás nélkül előterjeszthető a tárgyalás berekesztéséig.

[31] A felperes fellebbezésével szemben az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[32] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy az ítéltábla a felperes keresetét utasítsa el, másodlagosan pedig – ha az ítéltábla a felperes helyettesítési díj iránti kérelmét alaposnak találná – a helyettesítési díjat kizárólag a távollévő munkavállaló tartós távollétének kezdetétől a helyettesített munkakör betöltése napjáig kérte megállapítani. Perköltségként 314 000 forintot igényelt.

[33] Elsődleges kérelmével kapcsolatban mindenekelőtt azt sérelmezte, hogy a tartós távollét tárgyában előadott alperesi álláspontot (szabadság idejére, illetve a 30 napot meg nem haladó táppénz idejére helyettesítés nem állapítható meg) az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. E körben utalt arra, hogy a helyettesített védőnő 2020. március 17-től 2020. március 31-ig fizetett szabadságát töltötte, amely időszakban álláspontja szerint a helyettesítés fogalmilag kizárt. 2020. április 1-től 2020. július 19-ig pedig táppénzen volt, amely nem minősül olyan tartós távollétnek, amely helyettesítési díj alapjául szolgálhatna. A vezető védőnővel folytatott konzultációra hivatkozással állította, a helyettesítést megalapozó tartós távollét a helyettesített védőnő születését követő időszaktól veheti kezdetét.

[34] A keresettel érintett időszakban végzett munka mennyiségével, a munkával töltött idővel összefüggésben egyrészt arra utalt, hogy a telefonos tanácsadás, konzultáció teljesen felváltotta a személyes jelenlétet. A csatolt okiratokból kiemelte, a távkommunikáció útján tanácsadásban résztvevők száma 222 volt. A telefonálással töltött perceket ezzel összevetve kimutatta, esetenként 22 percet telefonált a két körzet védőnője a teljes 2020-as évben, amiből arra következtetett, a felperes még helyettesítés esetén sem végzett olyan horderejű munkát, mint amit a 2019. év beszámolója szerint egy körzet védőnőjeként el kellett végeznie. Másrészt hangsúlyozta, a távkonzultációval töltött idő a napi 8 órás munkavégzésbe még abban az esetben is belefért volna, ha a teljes évben egymaga látta volna el a keresetben megjelölt feladatokat. Más megközelítésben számbavéve a rendelkezésre álló adatokat szintén arra a következtetésre jutott, hogy a napi nem egész 20 perc távkonzultációval töltött munkavégzés nem alapozhatja meg a jelentős többletmunkát, amely egyébként a veszélyhelyzeti eljárásrend, valamint a működési engedély szerint egyébként is kötelezettsége volt a felperesnek. Harmadrészt hivatkozott arra is, hogy – az elsőfokú ítéletben foglaltaktól részben eltérően – teljes egészében a járványügyi feladatok adták a többletmunkát a felperesnek. Erre pedig a 275/2020. (VI. 12.) Kormányrendelet alapján egyszeri és rendkívüli juttatásban részesült.

[35] Az előbbieken túl az alperes kifejtette azon álláspontját is, miszerint ugyanazon munkakörök feladatainak ellátása nem alapozhatja meg a helyettesítési díjat. E körben hangsúlyozta, négy konjunktív feltételnek kell fennállnia: (1) kinevezés szerinti munkakör ellátása mellett (2) átmenetileg (3) más munkakörbe tartozó feladat (4) amely jelentős többletmunkát eredményez. Az előbbiekből kiemelte, ugyanazon munkakörbe tartozó feladat ellátása esetén helyettesítési díj nem jár, illetve ismételten hangsúlyozta, hogy a jelenléti

ívekben semmiféle többletfeladattal töltött idő nem jelenik meg. Álláspontja alátámasztásául hivatkozott a Magyar Államkincstár munkatársának álláspontjára, illetve a Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bíróság, valamint a Fővárosi Ítéltábla hasonló ügyben hozott döntéseire.

[36] A bizonyítékok közül kiemelte az iskola egészségügyi szolgáltatást végző orvos írásbeli nyilatkozatát és tanúvallomását, mellyel azt látta bizonyítottnak, hogy az orvosi vizsgálatok alkalmával végezték el a státusz vizsgálatokkal kapcsolatos méréseket a védőnők helyett, de a mért adatokat csak az orvosi rendszerben rögzítették, a védőnői részben nem. Ebből levonta azt a következtetést, hogy amennyiben a veszélyhelyzet ideje alatt esedékes mérések az adott gyermek papír alapú dokumentációjában benne vannak, a védőnő azokat utólag vezette fel oda mérések nélkül. Kifogásolta, hogy ezzel szemben a törvényszék azt állapította meg ítéletében, hogy a perbeli időszakban is volt már bejegyzés a gyermekek egészségügyi kiskönyvébe a védőnő által, ugyanúgy, mint a veszélyhelyzetet megelőzően. Ezért ezen ítéleti megállapítást iratellenesnek tekintette, ugyanakkor irrelevánsnak is, hiszen ha el is végezte a védőnő a méréseket, akkor e feladatot a saját munkakörének részeként kellett ellátnia.

[37] Az EMMI által 2020. március 21-én jóváhagyott eljárásrend szerinti protokoll helyettesítésre irányadó rendelkezéseivel kapcsolatban azt emelte ki, hogy e körben a törvényszék bizonyítást folytatott le, ugyanakkor az ítéleti tényállás és indokolás nem tartalmazza az ebből levont következtetéseket. A protokollból az alábbiakat emelte ki: minden egészségügyi intézmény csak sürgősségi ellátást nyújt a jelen helyzetben, a személyes találkozások mellőzése indokolt, kiemelt esetben valósuljon meg a telefonon történő egyeztetést követően, a családlátogatás esedékessége esetén a digitális eszközök használata élvezzen elsőbbséget, az életkorhoz kötött védőoltások rendjéről a védőnő elektronikusan tájékoztassa a családot, de az oltás beadását a szülő egyeztesse a gyerek háziorvosával, az önálló védőnői tanácsadásokat a veszélyhelyzet idejére szüneteltessék, az esetlegesen kiesett kolleganők helyettesítését az iskolát ellátó védőnők végezzék, mivel az iskolában jelenlévő digitális oktatás folyik, az új oltási rendet is újra kell tervezni, egyértelműen kerüljön meghatalmazásra, hogy ki adhat utasítást a védőnőnek az eltérő munkarendre, más munkaterületen végezhető feladatra és javaslatunk, hogy a védőnő csak védőnőt helyettesítsen, például munkából kiesett védőnők helyettesítése.

[38] Megjegyezte továbbá, hogy a veszélyhelyzeti felhatalmazások a települési polgármestereknek és az intézményvezetőknek is lehetővé tették, hogy a munkakörtől eltérő munka végzésére kötelezzék a munkavállalókat. A védőnőkön kívül minden más önkormányzati dolgozót érintettek a vezetői döntések, helyettesítési díj megállapítására azonban az ő esetükben sem volt lehetőség, holott ők nem a munkakörükkel azonos feladatokat végeztek.

[39] Tévesnek találta az elsőfokú bíróság előterjesztésből levont azon következtetését, hogy az a felperesi álláspontot erősíti. Rámutatott, amennyiben – a [25] bekezdésben írtaknak megfelelően – a bíróság az előterjesztést tekintette perdöntőnek, az ítélet teljes megváltoztatásának, a kereseti követelés elutasításának van helye. E körben kiemelte, az előterjesztés és az intézményvezetői előadás között az ellentmondás – ahogy arra az elsőfokú ítélet ezen pontja is utal – valóban csak látszólagos, ugyanis egyrészt a felperes helyettesítési díj iránti igényének fenntartó felé való továbbítása – saját döntési kompetencia

hiányában – kötelezettsége volt, másrészt az előterjesztésben nem foglalt állást az igény alaposágával kapcsolatban. Utóbbi alátámasztásául hivatkozott arra is, az előterjesztés szerves része a melléklet, már pedig ahhoz csatolta a perben hivatkozott, alperesi álláspontot alátámasztó bírósági döntést is. Ezért tévesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az előterjesztésben a többlet finanszírozást a jogalap elismerésének következményével kéri.

[40] Másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban kifejtette, a megüresedett munkakör betöltéséig, azaz a szülési szabadság első napjától, 2020. június 19-től 2020. július 19-ig állapítható meg az igény, esetleges alaposága esetén, azzal, hogy ez esetben a törvényszék által alkalmazott 33 %-os arány reális.

[41] Perköltség igényét azzal indokolta, hogy a perrel kapcsolatban felmerült útiköltség, parkolás, tárgyalásra felkészülés, tanácsadó alkalmazása, államháztartási humánpolitikai ügyintéző munkaidején kívüli juttatása, a tárgyalásra felkészülési időszak és a tárgyaláson töltött idő munkavégzésben pótlandó időtartama, beadvány készítés, telefonszámlák nyomtatása, titkársági ügyintéző, telemedicinának igazolt használatával összefüggő, az eszközök alkalmazásának kimutatására fordított idő, amelyeknek megtérítését kéri.

[42] Az alperes fellebbezésével kapcsolatban a felperes fellebbezési ellenkérelmet csatolt, melyben kérte a saját fellebbezésének megfelelő határozat hozatalát.

[43] Hivatkozása szerint a Kjt. 24. § (1) bekezdés pontosan rögzíti a helyettesítés feltételeit. Álláspontja szerint az ügy szempontjából irreleváns, hogy a helyettesített munkakörben a védőnő milyen jogcímen történő távollétében került sor. Az alperes valótan, jogszabályi hivatkozásokat nélkülöző és az eddigi helyettesítési díj rendezési gyakorlatának is ellentmondó kijelentéseket tett.

[44] A Nemzeti Erőforrás Minisztérium szakmai irányelvében rögzítésre került az alapvető fogalmak között, hogy „a hosszú távú helyettesítés a három hetet meghaladó időtartam (például tartós távollét, megüresedett védőnői körzet esetén)”, továbbá „védőnő csak védőnőt helyettesíthet”, a „helyettesítő védőnő személyét OEP szerződésben és az ÁNTSZ működési engedélyében kell rögzíteni”, valamint „a helyettesítési megbízást írásban szükséges rögzíteni a pontos időtartamának és díjazásának megjelölésével”, „helyettesítő védőnőt a helyettesítés időtartamára helyettesítési díj illeti meg”.

[45] Álláspontja szerint súlyos hiányosság volt a munkáltató részéről, hogy az általa is ismert szakmai irányelvben foglaltak ellenére a helyettesítés elrendelését, annak időtartamát és díjazását írásban nem rögzítette, valamint a vezető védőnő javaslatát és véleményét a helyettesítéssel kapcsolatban nem kérte ki.

[46] A telemedicinával kapcsolatban kifejtette, hogy a távkommunikáció jelentős, de nem kizárólagos szerepet kapott. A távkommunikációs eszközök használatával kapcsolatban fenntartotta az általa előadottakat megjegyezve, hogy a felperes az alperes által biztosított legegyszerűbb, régi nyomógombos telefon és laptop mellett a saját okostelefonján a messenger funkcióit is használta a védőnői munka során, ez a munkáját megkönnyítette és

erre az eljárásrend lehetőséget adott. Ennek használatáról a munkáltatói is tudott, ám nyilvánvalóan az ezen platformon zajló védőnői munka mutatóira nincs rálátása, ezért nem szerepel az alperes által leírtakban a távkommunikációs védőnői munka részeként. A többletmunka megítélése szempontjából tehát teljességgel irreleváns és félrevezető a 2019. és 2020-as évekre vonatkozó beszámolók összehasonlítása, a telefonhívások percekre történő lebontása.

[47] Álláspontja szerint az alperes az eljárásrendekkel szembemenő állításokat ír le, és helytelen következtetéseket von le.

[48] Ellentmondásos az alperes egyszeri, rendkívüli juttatással kapcsolatos okfejtése is. A kormány a többletmunka juttatással a járványügyi helyzet alapján többletmunka jogcímén a védőnőket is egyszeri, rendkívüli juttatásban részesítette, a rendes bérezésükön felül, mintegy kimondva, hogy a járványügyi helyzetben végzett munka a rendes munkavégzésen felül többletmunkával jár. A rendkívüli juttatást személyhez és nem védőnői körzethez kötötték, tehát minden védőnő ugyanazon összegben részesült függetlenül az esetleges helyettesítési munkától és az ellátott körzetek számából. A felperes is megkapta volna ezt a juttatást a rendes bérezésen felül abban az esetben is, ha a saját körzetét látja el.

[49] Kifejtette, hogy az alperes félreértelmezi a munkajogi szabályokat azzal, hogy álláspontja szerint ugyanazon munkaköri feladatok ellátása nem alapozhat meg helyettesítési díjat. A Kjt. 24. § (1) bekezdése a „más munkakörébe tartozó feladatot ellát” rendelkezést tartalmazza, ez azt jelenti, hogy más munkavállaló munkaköri feladatainak ellátása a helyettesítési díjat megalapozza.

[50] Hangsúlyozta, hogy a védőnői szolgálat területi ellátási kötelezettséggel működik, a munkaköri leírásban található a munkakör tartalma címszó, mely alatt egyértelműen rögzítésre került, hogy a felperes védőnői körzete feladatköre konkrétan mely utcákra, intézményekre terjed ki. Bizonyítást nyert, hogy a felperes a saját körzetén, feladatkörén kívül eső munkát végzett a másik körzet területén lakó gondozottak ellátása által.

[51] Fenntartotta fellebbezésében (gyermekorvos neve) ügybe való bevonásával kapcsolatban leírtakat is különösen abban a részben, hogy az orvosnak a gondozotti kör egy részére semmiféle rálátása nem volt.

[52] Kifejtette, hogy az alperes által hivatkozott eljárásrend 2020. március 21-től mindösszesen 5 napig volt érvényben. A munkáltató és a fenntartó is megkapta emailben a vezető védőnő 5 nappal későbbi, 2020. március 26-i állásfoglalását, miszerint az alperes által alapul vett 2020. március 21-i védőnő tagozat ajánlásával szemben prioritást élvez a 2020.03. 18-i NNK által elrendelt eljárásrend, melyben nincs sürgősségi ellátásra vonatkozó utasítás.

[53] Az alperes helytelenül „a munkavállalói költségvetés által nem fedezett igénye”-ként említi a helyettesítési díjat, holott a NEAK tájékoztatás szerint a (település 1 neve)-i Gondozási Központ részére teljes mértékű bérezést is magában foglaló finanszírozási díj került utalványozásra a 2020-as évben a helyettesítési időszaka alatt is.

[54] Sérrelmezte, hogy az alperes a hivatkozásul szolgáló eljárásrendet nem konkretizálja, csak hatályos eljárásrendként említi.

[55] Nyomatékosította, hogy a helyettesítési díj írásban történő követelése azért váratott magára közel egy évig, mert a munkáltató a felperes jóhiszeműségét kihasználva hitegette a helyettesítési kifejezésével és ez kétségtelenül a jogalap intézményvezető általi egyfajta elismerését jelenti.

[56] Érvelése szerint az alperes perköltségigénye minden alapot nélkülöz, ezért kérte annak teljes elutasítását. Kifejtette, hogy az új Pp. 80., 81. §-a már akként fogalmaz, hogy a perköltség csak a jog „perbeli érvényesítésével” felmerült költség lehet, ebbe nem férnek bele az alperes által felsorolt igények. Amennyiben ez a jogszabály szerint érvényesíthető lenne, akkor is meg kellene jelölni pontosan a jogcímet és az összegszerűséget, a költség felmerülésének lényeges körülményeit és azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kellene, ilyen az alperes fellebbezésében nem szerepel.

Az ítéltábla döntésének indokai

[57] A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

[58] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre, azok korlátai között gyakorolta figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[59] A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[60] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mindkét fél fellebbezéssel élt, az alperes elsődleges fellebbezési kérelméhez kapcsolódóan a helyettesítési díj jogalapját, míg a felperes fellebbezésében és az alperes a másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben a helyettesítési díj összegszerűségét vitatta. Az ítéltábla ezért elsődlegesen a jogalap tekintetében vizsgálta az elsőfokú bíróság döntését.

[61] A kiindulópontot a Kjt. 24. § (1) bekezdése jelenti, amely a helyettesítésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Ennek a lényege, hogy ha a közalkalmazott a munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat is ellát, és ezáltal jelentős többletmunkát végez, illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás (helyettesítési díj) is megilleti.

[62] Helytelenül érvelt az alperes – egy külső ügyintéző közlésére hivatkozással – azzal, hogy a helyettesítés csak tartós távollét esetében valósulhat meg, ezért ne szolgálhatna a helyettesítési díj alapjául az, hogy az I. körzet védőnöje 2020. március 17-től március 31-ig fizetett szabadságát töltötte, 2020. április 1-től 2020. június 19-ig táppénzes állományban, június 19-től pedig szülési szabadságon volt, azon oknál fogva, hogy ezek az időszakok nem minősülnek tartós távollétnek. A Kjt. 24. § ugyanis nem tesz különbséget abban a tekintetben, hogy milyen okból történik a helyettesítés, és arra sem tartalmaz rendelkezést, hogy a helyettesítést megalapozó távollétnek el kellene érnie egy minimális időtartamot, vagyis nem követel meg tartós távollétet. E jogszabályi rendelkezésből tehát nem olvasható ki az, hogy – annak jogcíme, illetve időtartama miatt – a fizetett szabadság idejére, vagy a 30 napot meg nem haladó táppénz vagy a szülési szabadság idejére ne járna helyettesítési díj. A jelen eset szempontjából lényeges az is, hogy a vitatott időszakok a helyettesített védőnök szülését követő, az alperes által is tartósan minősített távollétét megszakítás nélkül előzték meg, azzal összefüggő időtartamot képeztek.

[63] Megjegyzi a fentiekkel kapcsolatban az ítéltábla, hogy egyrészt az alperes nem jelölte meg, milyen jogszabálysértésre alapítja előbbi hivatkozását, másrészt önmagával is ellentmondó nyilatkozatot tett azzal, hogy 30 napot meg nem haladó táppénz idejére nem állapítható meg helyettesítési díj, hiszen a helyettesített védőnök keresőképtelensége az alperesi előadás szerint is - 30 napot meghaladóan - 2020. április 1. napjától június 19-ig tartott, majd június 19. napjától szülési szabadságon volt, ami szintén 30 napot meghaladó időtartamú volt. Harmadrészt pedig az, hogy a Magyar Államkincstár ügyintézője – az alperes állítása szerint – az intézményvezetőnek a helyettesítési díj és a tartós távollét összefüggésével kapcsolatban az alperes által hivatkozott tájékoztatást adta, nem releváns, mert a bíróság a perbe vitt igény elbírálásakor az adott esetre vonatkozó jogszabályokat, és a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat veszi figyelembe, nem egy kívülálló személy véleményét.

[64] A felperest terhelő védőnöi munka mennyiségével kapcsolatos alperesi hivatkozások sem voltak megalapozottak az alábbiak miatt.

[65] Önmagában ugyan – legalábbis részben – igaz, hogy a telefonos konzultáció felváltotta a helyettesítési időszak egy részében a személyes közreműködéssel való tanácsadást, és az is, hogy a kimutatott tanácsadások száma az előző évihez képest csökkent, e körülményeknek azonban két okból sincs jelentősége. Egyrészt a vezető védőnök megkeresésére adott válasz cáfolta, hogy a személyes találkozások elmaradása könnyítette volna a védőnöi feladatok ellátását, sőt, az új és folyamatosan változó eljárásrendek, a higiéniai szabályok betartása miatt álláspontja szerint inkább nehezítette azt. Másrészt az elvégzett munkát nem lehet az előző évihez hasonlítani, mert a koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzetben a munkavégzés teljesen átalakult. Ennek megfelelően a többletmunka végzést nem az előző évben nyújtott teljesítményhez viszonyítva kell vizsgálni, hanem ahhoz, hogy a felperesnek a saját körzetéhez tartozó feladatokhoz képest mennyivel több munkát kellett végeznie a két körzet párhuzamos ellátásával. Az pedig belátható, hogy két körzetben nyilvánvalóan jelentősen több védőnöi munka merül fel, mint egyben.

[66] Eredménytelenül érvelt az alperes azzal is, hogy a felperes esetében a napi 8 órás munkavégzésbe belefért mindkét körzet ellátása, ez ugyanis a helyettesítési díjra való jogosultság szempontjából nem releváns. Az elsőfokú eljárásban tett részletesebb előadására

is figyelemmel nyilvánvaló, hogy e hivatkozásával az alperes a teljes napi munkaidő túllépésének hiányára utalt, ezért lényeges leszögezni, hogy a "túlmunka" (rendkívüli munkaidőben történő munkavégzés) nem azonos a helyettesítési díj alapjául szolgáló többletmunkával. Amíg ugyanis az előbbi alapvetően a munkaidő-beosztástól eltérő, vagy munkaidőkereten felüli munkavégzés (Mt. 107. §), addig az utóbbi minden olyan munka, ami abból adódik, hogy a másik munkavállaló munkakörébe tartozó feladatokat elvégzi a helyettesítő személy. Mindezek alapján tehát a helyettesítési díjra való jogosultság szempontjából a jelen perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a napi 8 órába belefért-e a felperes munkavégzése, hanem azt, hogy a másik körzettel kapcsolatban általa ellátott feladatok jelentős mértékű többletmunkának minősültek-e.

[67] Tévesen igyekezett az alperes a védőnői munka mennyiségét a távkonzultációval töltött 20 perc/nap munkaidővel kapcsolatos számításaival is jellemezni. A peradatokból ((...) Megyei Kormányhivatal (település 3 neve)-i Járási Hivatalának tájékoztatása, munkaköri leírás, eljárásrendek) kitűnően ugyanis a keresettel érintett időszakban sem csak a telefonos konzultáció jelentette a védőnői munkát, így a másik körzet ellátásával kapcsolatban sem csak ilyen jellegű többletmunkával kell számolni. Egyrészt a személyes tanácsadás nem szűnt meg, csak előtérbe kellett helyezni azzal szemben a távkonzultációt, amellet, hogy a védőnő tevékenysége során vannak olyan feladatok (új várandós nyilvántartásba vétele, újszülött, gyermekágyas ellátása, veszélyeztetett gondozott), ahol nem mellőzhető a személyes jelenléttel történő kapcsolattartás. Másrészt a védőnőket terhelik adminisztratív feladatok is, amelyek ellátását a személyes találkozások számának minimalizálására irányuló törekvés nem befolyásol.

[68] Helytelenül hivatkozott az alperes arra is, hogy a perbeli időszakban felmerült többletmunka kizárólag a járványügyi helyzet eredménye, amit az állam egyszeri és rendkívüli juttatással kompenzált. Tény, hogy a kormány a 275/2020. (VI. 12.) Kormányrendeletében a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunkájuk elismeréseként az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat, illetve a kormányrendeletben megjelölt további személyeket egyszeri, rendkívüli juttatásban részesítette. A felperes esetében azonban a fent kifejtettek szerint nemcsak a járványügyi helyzettel kapcsolatban merült fel többletmunka, hanem azzal is, hogy saját körzetén felül az I. védőnői körzetben is őt terheltek a védőnői feladatok, amelyeket – igaz a korábbiaktól eltérő módon, más eszközökkel – el kellett végeznie. Az ilyen jellegű többletmunkát azonban az egyszeri juttatás nem honorálta. Megjegyzi emellett az ítéltábla, hogy a kormány előbbi intézkedéséből egyértelműen az következik, hogy a kormányrendelettel érintett dolgozók az állam által elismerten a veszélyhelyzet során többletmunkát teljesítettek, ami cáfolja az alperes előbbiekkal ellentétes azon álláspontját, hogy a felperes feladatai a járványügyi helyzet miatt a megelőző időszakhoz viszonyítva csökkentek volna.

[69] Az ítéltábla nem értett egyet az alperes azon érvelésével sem, hogy ugyanazon munkakörök feladatainak ellátása nem alapozhatja meg a helyettesítési díjat. A Kjt. jelen esetre irányadó, már felhívott 24. § (1) bekezdéséből következően a közalkalmazottat akkor illeti meg helyettesítési díj, ha – egyéb feltételek fennállása mellett – a kinevezés szerinti munkaköre ellátása mellett átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatot is ellát. A helyettesítési díj alapjául szolgáló konjunktív feltételek között tehát az alperes tévesen szerepeltette a „más munkakörbe tartozó feladatot”, az említett jogszabályi rendelkezés ugyanis a feltételek között a „más munkakörébe tartozó feladatot” szerepelteti. Ennek megfelelően a jelen perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a védőnői munkakörétől

eltérő munkakörbe tartozó feladatot látott-e el az I. körzet védőnői feladatainak ellátásával, hanem azt, hogy más munkakörébe tartozó feladatot teljesített-e. Ennek eldöntéséhez kiindulópontul a felperes kinevezése és az annak – az Mt. 46. § (1) bekezdés d) pontja miatt – mellékleteként értelmezhető munkaköri leírás szolgál. A felperes kinevezésében ugyan – az alperes helyes hivatkozása szerint – munkakörként a „védőnő” van feltüntetve, ami nem tesz különbséget tekintetben, hogy melyik körzetben merülnek fel a feladatok, munkaköri leírása azonban pontosan rögzíti, hogy feladatköre mely utcák, illetve azok mely részei által körülhatárolt körzetre terjed ki, azaz a munkaköri leírás ilyen módon lekorlátozza, hogy munkaköri feladatoként mely területen felmerülő védőnői feladatokat köteles ellátni, míg az ő körzetén kívül jelentkező védőnői feladatok más, annak a személynek a munkakörébe tartoznak, akinek a munkaköri leírása arra a területre utal. Azzal tehát, hogy a felperes a más személy munkaköri leírásában meghatározott területen felmerülő védőnői feladatokat is ellátta, más munkakörébe tartozó feladatokat teljesített, ezzel kimerítette az alperes által hiányolt törvényi feltételt is a helyettesítési díjra való jogosultság szempontjából irányadó négy konjunktív feltétel közül. Ezen az sem változtat, hogy saját munkaköri leírása kötelezi a másik körzet védőnőjének helyettesítésére, egyrészt ettől még az adott körzet ellátása alapvetően más munkakörébe tartozik, másrészt a munkaköri leírás is helyettesítésként határozza meg ezt a feladatellátást.

[70] Megjegyzi az ítéltábla, hogy egyrészt az alperes által felhívott Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, illetve Fővárosi Ítéltábla által hozott határozatok a jelen fellebbezési eljárásban a Pp. 263. § (2) bekezdése értelmében nem kötik, másrészt ezen határozatok a jelen ügytől eltérő tényálláson alapultak, az azok elbírálásához irányadó tényállás szerint ugyanis a felperes a saját munkakörébe tartozó feladatokból végzett – jelentősnek nem minősülő – többletmunkát, a jelen perben azonban a fent kifejtettek szerint a felperes a saját munkaköri feladatain felül más munkakörébe tartozó feladatokat végzett jelentős mértékben, hiszen a teljes körzetben felmerülő védőnői feladatokat teljesítette helyettesként.

[71] Az alperes házi gyermekorvos tanúvallomásának értékelésével kapcsolatos hivatkozása sem helytálló. Az elsőfokú bíróság ugyanis ítéletében a tanúvallomást helyesen idézte a 7.M.70.147/2021/24. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint, abból nem vont le téves következtetést. Az alperes által kifogásolt ítéleti „megállapítás” egyrészt nem tényállási elemként került az ítéletben rögzítésre, másrészt az helyesen adja vissza a házi gyermekorvos tanúvallomásának érintett tartalmát, harmadrészt az nem a teljes perbeli időszakra, hanem annak 2020. május 8-tól kezdődő részére vonatkozik.

[72] Helytállóan hivatkozott ugyan az alperes az EMMI 2020 március 21-én jóváhagyott eljárásrendjére, azonban a védőnők ténylegesen megvalósult feladatellátásáról, a megváltozott körülményekről pontos tájékoztatást a vezető védőnő megkeresésére adott válasz szolgáltat. A tájékoztatás szerint a perrel érintett időszakban a védőnői gondozás keretében biztosított családlátogatások, védőnői tanácsadások, az iskola egészségügyi munka az aktuális eljárásrendnek megfelelően folyamatosan elérhető volt, nem szünetelt. A járványügyi helyzet miatti munkakörülmény változások fokozott felelősséget jelentettek a védőnő számára, hiszen a gondozott egészségügyi és szociális szükségleteinek feltárására, azok megállapítására korlátozott lehetőségei voltak a telefonos konzultáció által, a személyes tapasztalat hiánya nehezebbé tette az egészségügyi kockázatot hordozó helyzetek felismerését. A helyettesítés alatt végzett munka minden esetben többletfeladatot jelentett a védőnő számára, hiszen a folyamatos ellátás érdekében ezen időszak alatt a helyettesített

körzetben is neki kellett elvégezni azokat a feladatokat, ami egyébként a körzetet ellátó védőnő végez normál körülmények között. A népegészségügyi szükségleteknek való megfelelés folytonos változást igényelt a védőnői szolgálat működésében, a védőnői feladatok szakmai tartalmában, az ellátás szervezésében. A Covid-19 okozta járványügyi helyzetben a felperes maximálisan alkalmazkodott a rendkívüli körülményekhez, a szakmai szabályok betartásával végezte a gondozási feladatait mindkét körzetben, ami jelentős többletidőt igényelt.

[73] Az alperes hivatkozásával szemben vezető védőnő megkeresésére adott válasz tehát cáfolta, hogy szünetelt volna a védőnői munka, ugyanis az EMMI által jóváhagyott eljárásrend nem a védőnői munka felfüggesztését, hanem a személyes találkozások minimalizálását jelentette, az eljárásrenddel kialakult változások nem jelentettek jelentős könnyítést a felperes feladatainak ellátásában.

[74] A ténylegesen megvalósult feladatellátásra vonatkozó, előbbi tartalmú bizonyítékra tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette perdőntőnek az említett eljárásrend alperes által kiemelt rendelkezéseit. Az, hogy az előbbi bizonyíték értékelését az elsőfokú bíróság ítéletében nem részletezte, a kifejtettek szerint nem az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés, ezért a Pp. 381. § és 383. § (2) bekezdése értelmében sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, sem annak megváltoztatását nem eredményezhette.

[75] Helyesen mutatott rá az alperes, hogy a veszélyhelyzeti felhatalmazások lehetővé tették a munkáltatónak, hogy a munkavállalókat – helyettesítési díj fizetése nélkül – a munkakörüktől eltérő munkavégzésre kötelezzék, ebből azonban az alperes okfejtésével szemben nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a felperest sem illethet meg helyettesítési díj. Egyrészt a veszélyhelyzeti felhatalmazások célja nyilvánvalóan az volt, hogy a munkáltató a veszélyhelyzet miatt kialakuló foglalkoztatási nehézségeit rugalmasabban meg tudja oldani, nem az, hogy a Kjt. 24. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságát kizárja. Hangsúlyozandó, abból, hogy az alperes nyilatkozata szerint a védőnőket az ilyen felhatalmazások alapján tett vezetői döntések nem érintették, éppen arra lehet következtetni, hogy a munkáltató őket el tudta látni a veszélyhelyzet alatt is munkával, feladataikat nem kellett más munkakörbe tartozó feladatokkal pótolni. Ebből pedig az is következik, hogy esetükben, miután a helyettesítésre nem a veszélyhelyzeti felhatalmazások alapján került sor, a Kjt. 24. § (1) bekezdésének alkalmazása nem mellőzhető.

[76] Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le az előterjesztés tartalmából a felperesi álláspont erősítésére. Az előterjesztésből ugyanis valóban nem lehet arra következtetni, hogy a munkáltató elismerte volna a felperesi követelés jogalapját. Emiatt az elsőfokú bíróság tévesen tekintette perdőntőnek e bizonyítékot. Ugyanakkor ez sem eredményezi az elsőfokú ítélet alaptalanságát, hiszen az elsőfokú bíróság döntésének helyességét a fent kifejtettek szerint egyéb peradatok alátámasztották.

[77] A fentieket összegezve megállapítható, hogy a felperes a kinevezése szerinti védőnői munkakör ellátása mellett átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat végzett az általa megjelölt időszakban, amely számára jelentős többletmunkát eredményezett, tehát a Kjt. 24. § (1) bekezdésében meghatározott négy konjunktív feltétel egyidejű fennállása

megteremtette a helyettesítési díj jogalapját, ezért az illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás is megilleti.

[78] A helyettesítési díj összecszerúsége tekintetében az ítéltábla mindkét fél fellebbezési érvelését vizsgálva az alábbiakat állapította meg.

[79] Az arányos díjazással kapcsolatban az elsőfokú bíróság indokolása valóban tömör és szűkszavú, összességében azonban az ítélet indoklásából kiderül, hogy e körben az elsőfokú bíróság ugyanazokat a körülményeket értékelte, mint amiket a jogalap tekintetében figyelembe vett.

[80] A helyettesítési díj mértékének megállapításánál is kiemelt jelentőséggel bírt a vezető védőnő megkeresésére adott válasz, ami bizonyította, hogy a védőnői tanácsadás nem szünetelt, a családlátogatások során a személyes találkozások mellőzése ugyan nagyobb részt indokolt volt, így azok egy részét kiváltotta a telekommunikációs eszközzel folytatott kommunikáció, ugyanakkor a két körzet ellátása a felperes számára mégis többletterhet jelentett. Emellett a válaszból az is kiderül, hogy a többletterhet egy részét a járványügy miatt kialakult helyzet okozta. Annyiban tehát helytálló az alperesi hivatkozás az összecszerúség tekintetében, hogy a járványügyi helyzet miatt kialakult többletmunkára – miután a kormányrendelet alapján etekintetben a felperes külön juttatásban részesült – nem lehet helyettesítési díjat felszámítani. Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy a külön juttatást a felperes a saját körzetében ellátott, járványügy miatti többletfeladatok ellátására kapta, ezért csupán ezt lehet figyelmen kívül hagyni a helyettesítési díj összegének meghatározása során. A korábban már kifejtettek szerint a külön juttatás a másik körzet tekintetében ellátott védőnői feladatokat nem kompenzálta, de értelemszerűen az ott teljesített járványügyi többletfeladatot sem.

[81] Az elsőfokú bíróság – ítéletének indokolása szerint – könnyítő körülményként értékelte a kontaktuskerülés kötelezettségét, ezzel szemben nehezítő körülményként az újszerű kommunikációs eszközök által biztosítható kapcsolatfelvételt és a folyamatosan változó eljárásrendeket, a járványügyi helyzettel kapcsolatos folyamatos mérlegelést a kapcsolattartás módjának megválasztása tekintetében, illetve a higiénias szabályok betartását. Mindemellett értékelte a felmerült többletmunka egy részének járványügyi többlettel való összefüggését.

[82] Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe az általa megjelölt körülményeket és helyesen mérlegelte azokat akként, hogy nem alapozzák meg a korábbi gyakorlat és a MAVE ajánlásának alkalmazását, mindössze az alapilletmény 33 %-ának megfelelő mértékű díjazás megállapítását indokolják.

[83] A felperes összecszerúséggel kapcsolatos érvelésére tekintettel hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a MAVE Elnökének iránymutatása csupán ajánlás, a veszélyhelyzet miatt megváltozott helyzetben indokolt volt az ettől való eltérés, hiszen az iránymutatás a veszélyhelyzet előtti időszakban született, a perbelitől eltérő körülmények közötti helyettesítéshez szolgált ajánlásként.

[84] A felperes alaptalanul sérelmezte a keresetváltoztatása visszautasítását is. E körben tévesen állította, hogy a Pp. nem határozza meg annak fogalmát.

[85] A Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontja szerint a keresetváltoztatás az, ha a fél a keresetével – ideértve a viszontkeresetet és beszámítást is – összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest eltérő, vagy további érvényesíteni kívánt jogot állít, vagy kérelméhez képest a kérelem, illetve annak valamely része összecszerűségét vagy tartalmát megváltoztatja, vagy további kérelmet terjeszt elő.

[86] A felperes állításával szemben a tőke után járó kamatkövetelés a kereseti kérelem részét képezi, így keresetváltoztatás az is, ha a felperes a keresetében nem követelt kamatot, majd utóbb ilyen igényt támaszt az alperessel szemben.

[87] Az előbbieket miatt a jelen esetre irányadó a Pp. 215. § (1) bekezdése, amely szerint a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a kereset, viszontkereset vagy beszámítás megváltoztatásának az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig törvény eltérő rendelkezése hiányában akkor van helye, ha a keresetváltoztatás – bármelyik fél által előterjesztett – új tényállítással áll közvetlen okozati összefüggésben, vagy azt a bíróság a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése indokolja és a megváltoztatott kereset ugyanabból a jogviszonyból ered, továbbá a bíróság hatásköre és illetékessége a megváltozott keresetre is fennáll. E feltételek egyike sem állt fenn a jelen esetben.

[88] A felperes nemcsak az előbbieket miatt hivatkozott tévesen arra, hogy a kamat és egyéb járulékos követelések korlátozás nélkül előterjeszthetők a tárgyalás berekesztéséig, hanem a Pp. 221. §-ában foglaltak miatt is.

[89] A Pp. 221. §-a ugyanis meghatározza a feltételhez nem kötött perfelvételi nyilatkozatokat. Ennek megfelelően a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján a fél az ellenfél hozzájárulása és e törvényben meghatározott feltételek nélkül írásban vagy tárgyaláson szóban bármikor

a) leszállíthatja önállóan elbíráható kereseti követelésének – ideértve a viszontkeresetet és beszámítást is – összegét,

b) elismerheti az ellenfél jogállítást, kérelmét, vagy annak valamely részét, illetve beismerheti az ellenfél azon tényállítást, melyet korábban vitatott,

c) visszavonhatja anyagi jogi kifogását, illetve azon tényállítást, melyet az ellenfél korábban vitatott,

d) a bizonyítás lefolytatása előtt visszavonhatja bizonyítási indítványát,

e) felemelheti a kereseti követelésének összegét – törvényen alapuló tartás iránti perben, illetve törvényben meghatározott egyéb esetben – a követelésnek a per folyamán esedékessé vált részleteire is,

f) megváltoztathatja az egymással eshetőlegesen viszonyban álló több kereset esetén az elbírálás kért sorrendjét, vagy

g) hivatkozhat eltérő vagy további jogi érvelésre.

[90] A felperes kamatkövetelése azonban nem tartozik egyik esetkörbe sem, következésképpen az nem tekinthető feltételhez nem kötött perfelvételi nyilatkozatnak. A felperes kamatkövetelése tehát keresetváltoztatásnak minősült, ennek megfelelően helyesen utasította vissza azt az elsőfokú bíróság.

[91] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást kellő mértékben feltárta, azt a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg és abból helytálló következtetésre jutott, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[92] A másodfokú eljárásban a felperes a saját fellebbezésével kapcsolatban pervesztes lett, az alperes fellebbezésével kapcsolatban pedig pernyertes.

[93] A felperesi képviselő a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján a pertárgyértékhez igazodóan kérte megállapítani a másodfokú eljárással kapcsolatos perköltségét, valamint az utazásra 15 000 forint üzemanyag költségtérítést igényelt.

[94] A 959 800 forintos pertárgyérték figyelembevételével az 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj összege 23 995 forint + 6 479 forint áfa, ez mindösszesen 30 475 forint. Ehhez járul még a tárgyalásra való utazással kapcsolatos 15 000 forintos üzemanyag költségtérítés, így a felperes fellebbezési eljárással kapcsolatos költsége 45 475 forintban állapítható meg, amelynek megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla az alperest.

[95] Az alperes 314 000 forint perköltséget számított fel, azonban az általa megjelölt kiadásokat a Pp. 81. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem igazolta, továbbá részéről ügyvédi munkadíj nem merült fel, ezért javára perköltség a fellebbezési eljárásban nem volt megállapítható.

[96] A fellebbezési illeték mértékének a megállapítása az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapul, amely a felperes vonatkozásában – 497 536 forint pertárgyérték figyelembevételével – 39 802 forint, az alperes vonatkozásában – 959 800 forint pertárgyérték figyelembevételével – pedig 76 784 forint. Az alperest személyes illetékmentesség illeti meg, a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a

(39 802+76 784) 116 586 forint fellebbezési eljárási illeték az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a Pp. 525. §-a és a 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2023. január 10.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Gál Attila s.k.

Dr. Lengyel Nóra s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró